

a. Fonaments del discerniment

Per al papa Francesc el fonament del discerniment el trobem en el fet que Déu està actuant en la història i les persones. *«El discerniment és el mètode i alhora l'objectiu que ens proposem: es fonamenta en la convicció que Déu està actuant en la història del món, els esdeveniments de la vida, les persones que trobo i que em parlen»* (Francesc, Àngelus, 28 de novembre de 2018). Per això la missió de l'Església és fer possible que cada home i cada dona trobin el Senyor que ja actua en les seves vides i els seus cors.

La iniciativa sempre és de Déu que ens precedeix i acompanya. *«El discerniment comunitari implica l'escolta atenta i coratjosa dels gemecs de l'Esperit que s'afermen a través del crit, explícit o fins i tot mut, que puja del Poble de Déu: escoltar Déu, fins a sentir amb Ell el crit del Poble; escoltar el Poble, fins a respirar-hi la voluntat a la qual Déu ens crida. Els deixebles de Crist han de ser uns **contemplatius de la Paraula i uns contemplatius del Poble de Déu**. El discerniment s'ha de fer en un espai de pregària, de meditació, de reflexió i de l'estudi necessari per escoltar la veu de l'Esperit; a través d'un diàleg sincer, serè i objectiu amb els germans i les germanes; amb atenció a les experiències i els problemes reals de cada comunitat i cada situació»* (Comissió Teològica Internacional, «La sinodalitat en la vida i en la missió de l'Església», 114).

b. Escoltar i dialogar

Per poder discernir és fonamental escoltar i dialogar. Ho hem experimentat amb força en la fase diocesana del Sínode, però mai no ho valorarem prou. *«El diàleg sinodal implica el coratge tant en el parlar com en l'escoltar. No es tracta d'enganyar-se en un debat en què un interlocutor cerca de superar els altres o rebat les seves posicions amb arguments contundents, sinó d'expressar amb respecte allò que hom adverteix en consciència suggerit per l'Esperit Sant com a útil en vista del discerniment comunitari, oberts al mateix temps a copsar allò que en les posicions dels altres és suggerit pel mateix Esperit "per al bé comú" (cf. 1Co 12,7)»* (Comissió Teològica Internacional, «La sinodalitat en la vida i en la missió de l'Església», 111).

El diàleg no és un mer intercanvi d'opinions, ni una cadena de monòlegs, ni una defensa a ultrança de les pròpies opinions, ni la imposició d'una manera de pensar. Aleshores, què és el diàleg? *«Acostar-se, expressar-se, escoltar-se, mirar-se, conèixer-se, tractar de*

comprendre, buscar punts de contacte... Per trobar-nos i ajudar-nos mútuament necessitem dialogar. No cal dir per què serveix el diàleg. En tinc prou pensant què seria el món sense aquest diàleg pacient de tantes persones generoses que han mantingut unides famílies i comunitats» (Fratelli tutti 198).

c. El discerniment orant

A l'exhortació *Gaudete et Exsultate* (GE) el sant Pare ens diu que el discerniment es presenta com una necessitat imperiosa i com un do sobrenatural. Per poder discernir és imprescindible **el silenci i la pregària**.

Parlem d'un discerniment orant. *«Cal recordar que el discerniment orant necessita partir d'una disposició a escoltar: el Senyor, els altres, la realitat mateixa que sempre ens desafia de maneres noves. Només qui està disposat a escoltar té la llibertat per renunciar al seu punt de vista parcial o insuficient, els seus costums, els seus esquemes. Així està realment disponible per acollir una crida que trenca les seves seguretats però que el porta a una vida millor, perquè no n'hi ha prou que tot vagi bé, que tot estigui tranquil. Déu pot estar oferint alguna cosa més, i en la nostra distracció còmoda no ho reconeixem» (GE 172).*

d. El discerniment pastoral

El discerniment comunitari necessita una mirada pastoral. Potser estem molt acostumats a projectar plegats, però estem menys habituats a discernir plegats. En el discerniment hi reconeixem una manera de viure, una manera d'estar en el món, però, també, un mètode de treball, un camí per recórrer junts. *«El que vull oferir va més aviat en la línia d'un discerniment evangèlic. És la mirada del deixeble missioner, que s'alimenta a la llum i amb la força de l'Esperit Sant» (Evangelii Gaudium [EG] 50).*

Si volem exercitar-nos en el discerniment pastoral sobretot necessitem desenvolupar l'actitud de fe, però també es necessiten algunes condicions prèvies i metodologies apropiades. Ens deixem inspirar pel papa Francesc: *«Cal aclarir allò que pugui ser un fruit del Regne i també allò que atenta contra el projecte de Déu. Això implica no només **reconèixer i interpretar** les mocions del bon esperit i del dolent, sinó –i aquí rau el que és decisiu– **elegir** les del bon esperit i rebutjar les del dolent» (EG 51).* Per al sant Pare, la fe no entra en el procés de discerniment a partir del segon moment (jutjar o comprendre), sinó

que està en tot el procés, ja des del primer moment (veure o escoltar). Volem veure i escoltar com Déu veu i escolta. Aquesta és una de les característiques fonamentals del discerniment.

El papa Francesc ha utilitzat aquesta metodologia de discerniment en les seves encíclics i les seves exhortacions apostòliques; en les sessions dels Sínodes de la família, dels joves i de l'Amazònia. De vegades parla d'**escoltar, comprendre i proposar**; altres vegades, de **reconèixer, interpretar i elegir**. Des de l'inici del procés congressual optem pel segon esquema, que serà el que seguim igualment en la nostra proposta.

e. Algunes reflexions aclaridores

En els grups de treball hem de parlar sobre el pes que donarem a la pregària, sobre com ordenar el diàleg i l'escolta i també hem d'aclarir al màxim el mètode de discerniment que proposem.

Necessitem educar-nos en el discerniment. *«El discerniment és una elecció valenta, a diferència dels camins més còmodes i reductius del rigor i la laxitud, com sovint he reiterat. Educar al discerniment vol dir, a més a més, escapar a la temptació de refugiar-se darrere d'una regla estricta o darrere de la imatge d'una llibertat idealitzada. Educar al discerniment significa "exposar-se", sortir del món de les conviccions i els prejudicis propis per obrir-se a entendre com Déu ens parla avui, en aquest món, en aquest temps, en aquest moment i com em parla a mi, ara»* (Discurs del papa Francesc a la comunitat del Pontifici Seminari Campà de Posillipo, 6 de maig de 2017).

Proposem el procés de discerniment seqüenciat en tres accions: **reconèixer, interpretar, elegir**. Cal deixar clar que no són tres parts independents, sinó que formen un sol camí: cada fase permetrà fer un pas que serà el punt de partida de la fase successiva. Però què hi ha darrere d'aquestes paraules?

Reconèixer

El primer pas del mètode de discerniment porta a reconèixer, mirar i escoltar. Som cridats a sintonitzar amb les propostes de la Guia de Treball, però sobretot hem de sintonitzar amb la nostra realitat concreta. Es tracta de comprendre no només amb la nostra intel·ligència sinó, sobretot, amb un cor capaç de compassió evangèlica, escolta empàtica i mirada misericordiosa (cf. Lc 7,13;

10,33; 15,20; Mt 9,36). Reconèixer vol dir anar introduint-nos a poc a poc, personalment i comunitàriament, en la necessitat de mirar les persones, les coses i les situacions amb els ulls i la mirada de Déu.

Aquest primer pas demana que parem atenció a la realitat. Aquesta mirada i escolta, aquest reconeixement, exigeix humilitat i proximitat. D'aquesta manera es podrà sintonitzar i percebre quines són les situacions vitals, les demandes, els desitjos i els anhels. Tota aquesta realitat ha de ressonar en el nostre cor.

Interpretar

El segon pas porta a aprofundir allò que s'ha reconegut mitjançant l'ús de criteris d'interpretació i d'avaluació.

Es tracta, amb veritat i honestedat, de cercar-ne les causes i d'expressar les raons del que hem vist en la nostra anàlisi de la realitat. Per aconseguir-ho serà important evitar una actitud idealista o culpable per tal de fer avaluacions equilibrades. L'actitud idealista no té en compte la complexitat de la realitat i l'actitud culpable no s'obre a la novetat de l'Esperit, que sabem ben bé que actua a través de mediacions.

Aquesta és una fase delicada del procés de discerniment. Hem de discernir a la llum de la Paraula i confiant en l'acció de l'Esperit sobre la realitat que ens trobem avui i en què som cridats a evangelitzar. La clau que ajudarà en aquest moment és descobrir els nusos més importants que cal afrontar.

Fem servir aquesta paraula en la seva accepció de lloc on es creuen diverses vies de comunicació. Trobar aquests nusos facilita que ens puguem aventurar pels camins que volem recórrer. Cal saviesa per trobar els nusos més determinants en el tema que estem discernint. I això només ho podrem fer si ens posem en actitud dòcil a l'Esperit.

El moment que estem descrivint, que anomenem interpretar, necessita que gosem plantejar preguntes, fins i tot provocadores, per fer viu i fructífer el debat i així treure els principals reptes sobre els quals estarem cridats a decidir.

Elegir

Només deixant-nos il·luminar per l'Esperit és possible comprendre els passos concrets que podem fer, la direcció que ens convida a recórrer.

En aquesta fase, el discerniment implica una acció de gràcies, un compromís conscient d'ajudar a construir el món des del pla de Déu.

A la Guia de Treball proposàvem examinar actituds, somiar processos i cultivar la llibertat interior necessària per elegir camins seguint la inspiració de l'Esperit per tal d'assolir la meta. Aquest darrer pas portarà a identificar canvis necessaris i a proposar iniciatives, plans i projectes concrets.

La proposta de treball que plantegem per als propers anys està somiada en aquesta clau: la de convertir-nos personalment i comunitàriament, ajudant-nos a edificar l'Església i a complir en allò concret la seva missió evangelitzadora i transformadora de la societat per fer-ne una bestreta del Regne de Déu.

6. Guió de treball per al curs 2022-2023: el Primer Anunci

La nostra tasca

Per impulsar un nou procés és imprescindible que tant allò que s'ha viscut en el Congrés i la fase diocesana del Sínode com aquesta proposta concreta siguin rebuts en les diverses realitats eclesials.

A partir d'aquest primer any volem començar a acollir les demandes sorgides en el Congrés de Laics, concretades en quatre itineraris, tot i que respectant el camí que recorrem en cada realitat eclesial. Per això, hem de reconèixer la realitat que vivim, interpretar aquesta situació i elegir les actituds i els processos que ens puguin ser més urgents.

Què posem en discerniment? Creiem que en aquest primer any cal discernir sobre **com estem en cadascuna de les nostres realitats eclesials -i en la nostra pròpia vida- respecte a l'itinerari Primer Anunci**. D'aquesta manera potser podrem escoltar l'Esperit, que ens marca un camí i necessita la col·laboració de tot el Poble de Déu.

A això estem convocats:

- en primer lloc, els membres de l'**Equip de Treball del Post-congrés**, òrgan que té encomanada la tasca important d'impulsar el nou procés que estem començant;
- en segon lloc, els **congressistes**, els qui vam tenir el privilegi de participar activament en el Congrés de Laics i vam rebre l'enviament de ser transmissors d'allò que havíem viscut a la nostra comunitat de procedència;
- en tercer lloc, tots els qui han participat d'una manera o altra durant el procés seguit fins a aquest moment, ja que en van sorgir moltes de les propostes que han donat forma als continguts del Congrés;